

Okostelefon-simogató a könyvtárban

Telefon- és alkalmazáshasználati alkalmak szeniorok számára

A programsorozat kezdete: alapelvek és együttműködés

A Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont munkatársai-ként 2022-ben fogalmazódott meg bennünk a gondolat, hogy jó lenne egy programsorozat keretében lehetőséget teremteni az idősebb korosztály számára az okostelefonnal való ismerkedésre, tanulásra.

Alapelveink a következők voltak:

- kétfős csapatként együtt szervezzük és bonyolítjuk le az alkalmakat;
- gyakorlatorientált foglalkozásokat tartunk, nem elméleti előadásokat;
- a legismertebb ingyenes programokat, témákat dolgozzuk fel.

Kezdetől fogva az egyetem keretein belül szerveződő Pécsi Szenior Akadémiával való együttműködésben gondolkoztunk. Vezetőjével, Dr. Bajusz Klárával egyeztetünk, aki támogatta elképzelésünket, és segített megszervezni az első csoportjainkat. A kooperáció mindkét fél számára gyümölcsözőnek bizonyult: az Akadémia programkínálata bővült egy megbízható, egész éves oktatási sorozattal, a Könyvtár pedig nyert egy stabil, érdeklődő bázisközösséget a szolgáltatásához. További előnyt jelentett, hogy az Akadémia kommunikációja egy (jelenleg 1700 főnél is több tagot számláló zárt) Facebook-csoportban zajlik, így a jelentkezők már rendelkeztek egy alapvető telefon- és internethasználati készséggel.

Csoportszervezés és forgatókönyv

Alapvetően minden évben a legfrissebb kurzusunkat hirdetjük meg, de van rá példa, hogy a korábbi témákra is van még igény, így azokból is szoktunk időnként előadást tartani. A Szenior Akadémia Facebook-csoportjában hirdetjük meg az aktuális alkalmat 2-3 héttel előre.

Tapasztalat alapján egy péntek délelőtti kétórás időszavat jelöltünk ki a programok megtartására. Ebben a napszakban megvan a szellemi frissesség, és az időtartam megfelelő a tartalmasabb tudásátadásra elfáradás nélkül.

Az alkalmaink két részből épülnek fel: egy rövidebb elméleti bevezetőből (a nap témája, mire jó, hol lehet hasznosítani), és az azt követő gyakorlati részből. A bevezetőt egy prezentáció kíséri, ami az olvasás

Képzési kínálat

Az évek során négy programot dolgoztunk ki:

1 „Okostelefon-simogató”:

Indító képzés, amelyen a telefonbeállítási és -használati alapokat vesszük végig. Célja, hogy az idősebb korosztály magabiztosabban nyúljon a készülékéhez.

2 Gmail:

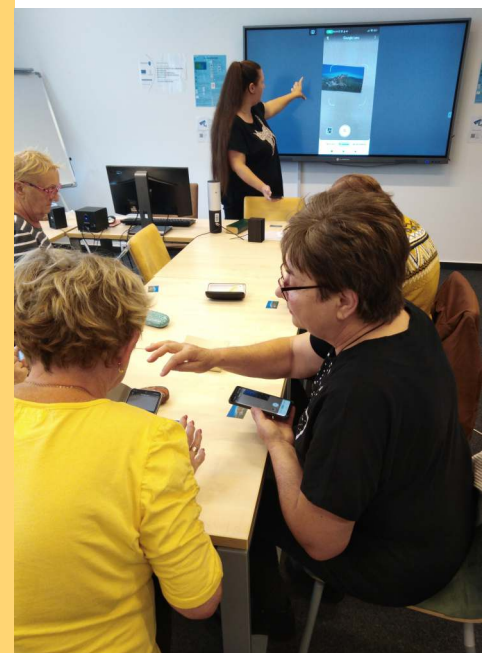
A levelezési tudnivalókat bontjuk ki.

3 Google Lens:

Egy kevésbé ismert, kép alapú keresésre épülő app, amit a mindennapi alkalmazhatóság miatt választottuk (pl. épületek, növények felismerése, fordítás).

4 ChatGPT:

Tavaly indítottuk, bevezető a mesterséges intelligencia használatába (pl. főzés, városnézés). Motivációnk az újdonságok megismertetése volt.

megkönnyítésére letisztult háttérrel, nagyobb betűtípussal készül.

A gyakorlat kezdetekor az előadó kivetíti a telefonja képernyőjét a teremben lévő interaktív táblára, így a résztvevők pontosan látják és tudják követni a bemutatott lépéseket. A társa feladata eközben a hallgatók segítése lemaradás, elakadás esetén. Ez a munkamegosztás segíti a csoport együtt haladását.

Az előadó mindig az alapoktól kezd az ismertetést: hogyan kell a telefonnal csatlakozni az internethez, a Play Áruház megkeresése, az app letöltése, megnyitása, a funkciók bemutatása. Ezután jönnek a gyakorlati feladatok, amiket együtt végez el a csoporttal. A végén néhány percben kitérünk a résztvevők benyomásaira is. Igyekszünk kötetlenebb formát megvalósítani, az előadás során bármikor lehet kérdezni, és nem baj, ha valakinek megszólal a telefonja. Az alkalom végén egy kis névre szóló emléklappal ajándékozunk meg a jelenlevőket.

Nehézségek és megoldások

Eltérő típusú okostelefonok: Sajnos ahány eszköz, annyiféle beállítás, program, menüpont létezik, ami kezdetben megnehezítette a közös munkát. Ezért szűkítettük a kört az Android rendszerű készülékekre. Később kiderült, hogy az operációs rendszer verziószáma is számít, a régebbiekre nem lehet telepíteni bizonyos applikációkat. Mindenképpen szerettük volna elkerülni, hogy egy jelentkezőt el kelljen küldelnünk az előadásról emiatt. De hogyan derítsük ki még az alkalom előtt, hogy mindenkinek alkalmas-e a telefonja a program telepítésére, anélkül, hogy számukra túl bonyolult ellenőrzési folyamatot kérnénk? Végül a megoldást az jelentette, hogy az esemény meghirdetésekor belinkeltek az app oldalát a Play Áruházban, és kértük, hogy jelentkezés előtt mindenki próbálja ki, hogy a linket megnyitva engedi-e a letöltést az oldal.

Túljelentkezés: Sejtettük, hogy nagy lesz az érdeklődés, de nem is gondoltunk arra, hogy sokszoros túljelentkezéssel kell számolnunk. Ennek kezelésére várólistát vezettünk be, ahol regisztráljuk az érdeklődőket, akik nem férnek bele az aktuálisan

meghirdetett csoportba, és a későbbi eseményekre a soron következőket hívjuk meg először. Itt szintén számolni kell az életkori sajátosságokkal: a lassabb válaszadási idővel, az üzenetek el nem olvasásával. Mivel célunk, hogy ne maradjon ki senki, aki szeretné fejleszteni magát, ezért ilyen esetben próbálunk „utánamen-ni” az illetőnek, és újra megkérdezzük, hogy számíthatunk-e a jelenlétére.

Eltérő háttértudás: Van olyan résztvevő, aki már gyakorlottan használja az okostelefont, és van, akinek az is nehézséget jelent, hogy a keresőmezőbe „kattintson”. Mivel a programot gyakorlatorientáltságra terveztük, az egyéni különbségek miatt nagyon nehezen ment a résztvevők segítése az első csoportunknál. Így a levelező-rendszer oktatásánál hamar rájöttünk, hogy csökkentenünk kell a létszámon, és 5 fős csoportokat kezdtünk szervezni. (Előtte a legnagyobb csoportunk 24 fővel valósult meg.)

Életkori sajátosságok: Mivel idősebb hallgatókról van szó, akiknek már nem olyan ügyes a finommotorikus képességük, esetenként kihívást jelenthet számukra ezért az érintőképernyő használata. Ezen úgy igyekszünk könnyíteni, hogy az alkalmazásokra mindig viszünk képernyőérítőtől ellátott golyóstollakat, amik segítik őket a precízebb mozdulatok elvégzésében. Emellett hangsúlyt fektetünk arra is, hogy megmutassuk a hétköznapi életet legjobban segítő, legélhetőbb fortélyokat, mint például a hang alapú szövegbevitel vagy az írott szöveg felolvastatása.

Bizonytalanság: Azt tapasztaltuk, hogy a legtöbben „megöröklék” a fiatalabb korosztálytól az eszközt, és a telefonáláson túl jobb esetben egy-két alkalmazás használatát ismertetik meg velük, de a folyamat itt véget is ér. Emiatt érthető, hogy sokan bizonytalanul, bizalmatlanul állnak a masinához. A közös, gyakorlati megközelítéssel viszont sikerül feloldani ezt a gátlást, sok megerősítést kapunk olyanoktól, akik már több programunkon is részt vettek.

Egy alaptalan félelem: A végén be kell számolnunk egy nehézségről, amire számítottunk, de nem következett be. Tartottunk tőle, hogy lesz olyan résztvevőnk is, aki „nem egyszerű eset”, a hozzáállásával hátráltatni fogja a csoportot. Ehelyett mindeddig csupa aktív, mosolygós, érdeklődő hallgatóval találkoztunk, akikkel öröm volt a közös tanulás.

Konklúzió

A rengeteg pozitív visszajelzés nekünk is mindig új lendületet ad. A társadalmi felelősségvállalás ezen formája szívügyünk. Hiszünk abban, hogy amit csinálunk, az jó, hasznos, és hiánypótló. A tudásátadás mellett mi is tanulunk résztvevőinktől. Bízunk benne, hogy az itt kapott gyakorlatias ismereteket a mindennapokban kamatoztatni tudják, életminőségüket emelik, hiszen az appok használatával számos új lehetőség nyílik ki előttük. Köszönjük az Egyetemi Könyvtár vezetésének, hogy évről évre támogatják a programot a megvalósításhoz szükséges munkaidő biztosításával.